

Cambium College

Stichting Cambium College voor openbaar voortgezet onderwijs

Anti-pestprotocol

Samenhang	-
Auteur/ ingebracht door	Conrectoren onderwijs / ondersteuningscoördinatoren
Vaststelling CvB / goedkeuring DO	25 juni 2024
PDCA Cyclus	3 jaar
Ter Instemming naar MR Artikel 10, lid e	12 september 2024
Plaatsen op P/beleid	✓ ja
Plaatsen op webportaal	✓ ja

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Wat verstaan we onder pesten?.....	3
Uitgangspunten.....	3
Signaleren van pesten	3
De algemene verantwoordelijkheid van de school	4
Het bieden van steun aan de ouders.....	4
Preventieve maatregelen.....	4
Wat gebeurt er na een melding	5
a. De mentor.....	5
b. De leerling-coördinator/teamleider/anti-pestcoördinator.....	5
c. De ondersteuningscoördinator is de anti-pestcoördinator	5
d. Schorsing.....	6
e. Verwijdering van de school.....	6
f. Schoolagent.....	6
g. De taak van docenten.....	6
Methodes die we inzetten bij pesten	6
Steungroep	6
No blame aanpak.....	6
Op locatie De Waard werken we met herstelrecht	7
Competenties van het personeel.....	7
Onderwijzend personeel	7
Onderwijsondersteunend personeel	8
Het beleid en kwaliteit	8
<i>Bijlage: stappenplan leerling</i>	<i>9</i>

Inleiding

Binnen het Cambium College nemen wij stelling tegen pesten. In het anti-pestprotocol is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelwijze het pestgedrag aanpakken.

Dit anti-pestprotocol is een beschrijving van het proces zoals is vastgelegd in het stroomschema “aanpak van pesten” van het Cambium College.

Waar mentor staat kunt u ook coach lezen. Op locatie De Waard spreken we van mentor en op locatie Buys Ballot van coach.

In verband met de leesbaarheid van de tekst gebruiken we de mannelijke voornaamwoorden. Daar waar ‘hij’ geschreven staat kan ook ‘zij’ worden gelezen. Met de tekst ‘ouders’ bedoelen we ook verzorgers.

Wat verstaan we onder pesten?

Pesten is **gewelddadig en meestal herhaald gedrag** van 1 of meer personen, met de bedoeling om de andere(n) te kwetsen. De schade kan psychologisch, seksueel, lichamelijk of sociaal zijn.

Wie wordt gepest, kan zich meestal niet verdedigen. Er is sprake van een **ongelijke (of als ongelijk ervaren) machtsverhouding** tussen diegene die pest en de gepeste.

Plagen gebeurt spontaan en duurt niet lang. Het gaat vaak om humor en aandacht vragen. Bij plagen zijn beide partijen gelijk aan elkaar. Het is niet altijd leuk, maar zeker nooit bedreigend.

Uitgangspunten

Een dergelijk protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

- De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
- Pesten wordt als een probleem gezien door alle partijen (docenten, onderwijs-ondersteunend personeel, ouders en leerlingen). Met het accepteren van het protocol laten alle betrokken partijen zien, dat zij bereid zijn tot samenwerking om de problemen rond pesten aan te pakken.
- Docenten en onderwijs-ondersteunend personeel signaleren pesten en nemen duidelijk een stelling tegen het pesten.
- De school beschikt over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt.
- De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

Signaleren van pesten

Cambium College wil dat alle leerlingen zich veilig kunnen voelen op sociaal, fysiek en psychisch vlak en derhalve wordt pesten niet geaccepteerd.

Daarom is het van belang dat pestgedrag (of het vermoeden ervan) snel gemeld wordt.

Dit kan gebeuren door:

1. De gepeste leerling: hij kan terecht bij zijn mentor (1e aanspreekpunt), bij afwezigheid richt de leerling zich tot de leerling-coördinator/teamleider. Na de melding wordt het anti-pestprotocol in werking gesteld.

2. De ouder(s): zij kunnen melding doen van pestgedrag naar hun kind of naar andere kinderen bij de mentor (1e aanspreekpunt), bij afwezigheid richt de ouder zich tot de leerling-coördinator/teamleider. Het anti-pestprotocol wordt daarna in werking gesteld.
3. De mentor: deze zet onmiddellijk het anti-pestprotocol in werking.
4. De leerlingen worden aangemoedigd om als er gepest wordt dat te melden. Dat is geen klikken maar hulp zoeken voor een probleem. Leerlingen die signaleren dat een leerling gepest wordt kunnen dit melden bij hun mentor (1e aanspreekpunt). Als het de mentor van een andere klas betreft neemt die contact op met de mentor van de gepeste leerling of met de leerling-coördinator/teamleider. Het anti-pestprotocol wordt daarna in werking gesteld.
5. Docenten en onderwijsondersteunend personeel: zij geven signalen van pesten door aan de mentor (1e aanspreekpunt) of aan de leerling-coördinator/teamleider van de betreffende afdeling. Het anti-pestprotocol wordt in werking gesteld.

De algemene verantwoordelijkheid van de school

De school zorgt dat alle medewerkers voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten. De school werkt aan een beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is waardoor een klimaat ontstaat waarin pesten bespreekbaar gemaakt kan worden. Alle medewerkers van de school vervullen een voorbeeldfunctie bij het signaleren en tegengaan van pestgedrag.

Het bieden van steun aan de ouders

Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen. De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken. De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind. De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

Tussen plagen en pesten loopt een diffuse grens, die voor ieder persoonlijk verschillend is. Iedereen is gerechtigd zelf aan te geven wat hij als acceptabel beschouwt.

Preventieve maatregelen

Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Tevens bespreekt de mentor in zijn klas het anti-pestprotocol. Er wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.

In de leerjaren 1 t/m 3 wordt aandacht besteed aan pesten in één of meerdere mentorlessen.

Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd.

In CTW-1, op Buys Ballot, zijn er een tweetal projecten voor klas 1 en 2 waarin expliciet aandacht besteed wordt aan het voorkomen van pestgedrag. In leerjaar 2 staat deze dag expliciet in het teken van het voorkomen van digitaal pesten. Op locatie De Waard worden er twee voorstellingen over pesten per jaar getoond: "de confrontatie" en "online" voor de leerlingen van de onderbouw. Tijdens de eerste schoolweken wordt er in de mentorlessen gewerkt aan de groepsvorming.

Wat gebeurt er na een melding

a. De mentor

- De gepeste leerling, ouders, medeleerlingen of personeel melden signalen van pesten bij de mentor.
- Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en later met de pester apart en alle andere betrokkenen.
- Vervolgens organiseert de leerling-coördinator/teamleider een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen.
- De mentor neemt contact op met de ouders van de pester en de gepeste leerling en betreft hen bij de oplossing.
- De mentor bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.
- De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groepssfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft.
- Indien het probleem escaleert, meldt de mentor het gedrag aan de leerling-coördinator/teamleider.
- Indien het probleem escaleert worden de ouders/verzorgers op de hoogte gesteld en zo nodig betrokken bij het vinden van een oplossing.
- Gemaakte afspraken worden schriftelijk vastgelegd in SOM voor de leerling-coördinator/teamleider, conciërges en andere betrokkenen.
- De vakdocenten worden op de hoogte gesteld van de gemaakte afspraken.

b. De leerling-coördinator/teamleider/anti-pestcoördinator

- De leerling-coördinator/teamleider en de anti-pestcoördinator kunnen in onderling overleg de rol van de mentor overnemen bij escalatie van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.
- De leerling-coördinator/teamleider/anti-pestcoördinator heeft zo nodig een gesprek met de gepeste leerling en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.
- In het contact met de pester is het doel driedelig, namelijk:
 - confronteren;
 - mogelijk achterliggende problematiek op tafel krijgen;
 - helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten.
- In het contact met de gepeste leerling wordt gekeken of hij bepaald gedrag vertoont waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
- De leerling-coördinator/teamleider/anti-pestcoördinator adviseert zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste leerling, hulp op vrijwillige basis via de ondersteuningsbureau.
- De leerling-coördinator/teamleider/anti-pestcoördinator stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject. De leerling-coördinator/teamleider/anti-pestcoördinator bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
- De leerling-coördinator/teamleider/anti-pestcoördinator koppelt alle informatie weer terug naar de mentor.

c. De ondersteuningscoördinator is de anti-pestcoördinator

De ondersteuningscoördinator is het aanspreekpunt voor de leerling-coördinator/teamleiders en mentoren/coaches bij pesterijen op school en vervult daarmee de rol van anti-pestcoördinator. Hij wijst de weg naar oplossingen. Daarnaast zijn preventie, monitoren en schoolveiligheidsbeleid aanscherpen taken van de ondersteuningscoördinator.

d. Schorsing

Wanneer het verplichte anti-pestproject geen blijvende vruchten afwerpt, volgt een schorsing van één dag voor de pestende leerling. Als er ook daarna geen verbetering geconstateerd wordt, krijgt de pestende leerling een langere schorsing. De teamleider is verantwoordelijk voor het doorvoeren van deze schorsingen. De pestende leerling wordt vervolgens (met een hulpvraag) aangemeld bij het ondersteuningsteam.

e. Verwijdering van de school

Wanneer de leerling ondanks alle ondersteuning blijft volharden in het ongewenste pestgedrag liggen er geen perspectieven meer tot verandering. Dan kan en wil de school geen verantwoordelijkheid meer nemen omdat de schoolveiligheid van de overige leerlingen gegarandeerd moet worden. In overleg met het samenwerkingsverband De Meierij wordt er gekeken naar het beste vervoltraject. Zo nodig wordt er gezocht naar een andere school.

f. Schoolagent

Indien nodig wordt de schoolagent geïnformeerd. De mentor of leerling-coördinator/teamleider wijzen ouders op de mogelijkheid om aangifte te doen (mits de pester ouder is dan 12 jaar). Ook de school kan aangifte doen. Dit gebeurt altijd in overleg met de gepeste leerling.

g. De taak van docenten

De docenten hebben een signalerende rol en zijn belangrijk bij het aansturen van het groepsproces. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij de mentor om hulp en overleg in gang te zetten. De hierboven weergegeven stappen beschrijven de algemene leidraad; als een interventie succes heeft, kunnen vervolgstappen achterwege blijven. Per leerling wordt bekeken welke maatregelen het meest passend zijn.

Methodes die we inzetten bij pesten

Steungroep

Als een kind zich niet fijn voelt in de groep kunnen we de steungroep aanpak inzetten. Het inzetten van de steungroep aanpak komt uit het oplossingsgericht werken. Hierbij wordt een steungroep geformeerd om het kind dat last heeft van één of meerdere kinderen. We spreken met het gepeste kind en de steungroep apart van elkaar. In de steungroep zitten de pesters en de potentiële vrienden. De groep wordt om hulp gevraagd om het kind dat zich niet prettig voelt te ondersteunen en te helpen om de situatie te verbeteren.

No blame aanpak

De No Blame methode¹ is een stappenplan om effectief en oplossingsgericht tegen pesten op te treden. De stappen lijken op zich simpel; in eerste instantie neem je het kind dat gepest wordt apart en bespreekt de problemen. Vervolgens wordt een groepje kinderen geformeerd die een steungroep vormen en gaan helpen en tenslotte kijk je na een week of twee wat er veranderd is. Dit protocol blijkt in 90% van de aangepakte incidenten effectief te zijn.

¹ <https://www.noblame.nl/>

Op locatie De Waard werken we met herstelrecht

Om pesten te voorkomen wordt er op locatie De Waard gewerkt met herstelrecht. In het eerste jaar wordt er een project aangeboden over spijt. Dat is een middag die in het teken staat over pesten. In dezelfde periode worden er rots en water lessen gegeven waarin kinderen leren hun grenzen aan te geven.

Dat herstelrecht gaat over de veiligheid in de verschillende groepen en de relatie tussen de leden uit die groepen. Herstelrecht zorgt ervoor dat de sfeer binnen een groep prettig is en blijft. In de onderbouw krijgen de leerlingen het vak digitale geletterdheid waar positief en negatief gebruik van social media aan de orde komt.

Herstelrecht heeft een belangrijk preventief en reactief deel. Bij het preventief deel wordt er gezorgd dat een groep een veilige plek voor alle leden wordt. Er wordt veel gedaan aan kennismaking en aan zoeken naar overeenkomsten. Er worden afspraken gemaakt en die worden regelmatig besproken. Dat doen we in een cirkel.

Bij het reactief deel, toegepast wanneer er iets misgaat, wordt er aandacht besteed aan het herstellen van de sfeer en van de onderlinge relaties. Dat is veel belangrijker dan het straffen van een dader.

Bij herstelrecht krijgt de dader de ruimte om na te denken over wat er gebeurd is en wat het effect van dit gedrag is. Er wordt kans geboden om de schade te herstellen, voor het slachtoffer en voor de rest van de groep. Pas als slachtoffer en dader allebei zeggen dat de relatie hersteld is, is het herstellen geslaagd.

Herstelrecht is een pedagogische manier van omgaan met groepen en conflicten die het gevoel van veiligheid aantasten. Alles wordt vastgelegd in SOM.

Competenties van het personeel

Onderwijzend personeel

In het onderwijs stimuleer je gewenst gedrag en keur je ongewenst gedrag af. Je wijst leerlingen op de noodzaak van het hebben van wederzijds respect voor elkaar en je wilt ze een veilig leer- en werkklimaat bieden. Natuurlijk heeft de docent ook een voorbeeldfunctie:

- de docent laat merken dat hij een goede samenwerking tussen leerlingen waardeert en zorgt ervoor dat leerlingen rekening houden met elkaar.
- de docent ziet wat er gebeurt in de klassen waarmee hij werkt. De docent luistert naar de leerling en reageert op hen, spreek hen aan op ongewenst gedrag en stimuleert gewenst gedrag.

Deze beroepsrollen worden door de docent vervuld in het werken met leerlingen, met collega's, met de omgeving van de school en met zichzelf. Het voorbeeldgedrag van de docent in de les en van de medewerkers van de school is belangrijk. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar acceptatie van verschillen wordt aangemoedigd, waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar uitgesproken, waar leerlingen gerespecteerd worden in hun eigenheid, waar agressief gedrag niet wordt geaccepteerd en waar docent, onderwijsondersteunend personeel en schoolleiding duidelijk stelling nemen tegen dergelijke gedragingen.

In en rond de school, tijdens pauzes en tussenuren wordt er door de conciërges en docenten (locatie De Waard) gesurveilleerd en worden leerlingen op hun gedrag aangesproken.

Onderwijsondersteunend personeel

Het onderwijsondersteunend personeel heeft een duidelijk signalerende functie. Zij ondernemen op het moment van pesten actie en lichten de mentor in van de gepeste leerling en de pester.

Het beleid en kwaliteit

Het is belangrijk om het anti-pestbeleid, een onderdeel van schoolveiligheidsbeleid, bij leerlingen ouders en personeel bekend te maken. In de schoolgids en op onze website zal verwezen worden naar het anti-pestprotocol. Het anti-pestbeleid is onderdeel van de beleidscyclus van de school waardoor het regelmatig geëvalueerd en eventueel bijgesteld wordt. Het onderwerp pesten en het pestbeleid van de school is opgenomen in het scholingsaanbod voor het personeel als een onderdeel van hun deskundigheidsbevordering.

Jaarlijks worden leerlingen bevraagd d.m.v. onder andere tevredenheidsenquêtes de sociale veiligheidsbeleving is daarvan een vast onderdeel.

Goed voor elkaar!

Pesten is steeds weer gemeen doen tegen dezelfde persoon. Het doet pijn en gaat niet zomaar weg. Bij pesten is er vaak iemand die sterker is dan de ander.

*Plagen is anders. Dat is een grapje tussen vrienden.
Het is niet gemeen en je kunt erom lachen.*

Wat kun je doen als je gepest wordt?

- ⇒ **Kom op voor jezelf:** Je kunt het!
- ⇒ **Blijf kalm:** Geen ruzie maken.
- ⇒ **Zoek hulp:** Roep een volwassene.
- ⇒ **Blijf uit de buurt van pesters:** Je hebt ze niet nodig.
- ⇒ **Zoek lieve vrienden:** Ga naar mensen die aardig zijn.
- ⇒ **Pesten is nooit oké:** Voor niemand.
- ⇒ **Doe niet mee:** Lach niet mee en kijk niet toe.
- ⇒ **Vertel het aan een volwassene:** Praat met je mentor/coach of ouders.
- ⇒ **Steun anderen:** Zeg iets liefs tegen het kind dat gepest wordt.
- ⇒ **Vraag je mentor/ coach om hulp:** Zoek samen een oplossing.
- ⇒ **Ga naar de leerling-coördinator/teamleider:** Als het niet stopt.

Wat kun je doen als je ziet dat iemand gepest wordt?

- **Kom op voor de gepeste:** Steun hem of haar.
- **Blijf rustig:** Geen ruzie maken.
- **Zoek hulp:** Roep een volwassene.
- **Vermijd pesters:** Blijf uit hun buurt.
- **Zoek vrienden:** Wees bij aardige mensen.
- **Accepteer pesten nooit:** Het is nooit oké.
- **Doe niet mee:** Lach niet mee, kijk niet toe.
- **Praat erover:** Vertel een volwassene.
- **Vertel het thuis:** Praat met je ouders.
- **Steun de gepeste:** Zeg iets aardigs.
- **Vraag je mentor/coach of leerling-coördinator/teamleider om hulp:** Zoek samen een oplossing.

Belangrijk

- ⇒ Jij hebt recht op een veilige school.
- ⇒ Weet dat er altijd hulp beschikbaar is en dat je er niet alleen voor staat.